

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

Capvt XXX. Superbos, calumniatores, detractores, & omnes injustos
atq[ue] impios, meritò infamari, & aliquando etiam vtiliter rideri.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45699

CAPVT XXX.

*Superbos, Calumniatores, Detractores, & omnes iniustos atque
impios, merito infamari, & aliquando etiam utiliter
videri.*

I.

Audari non cupio, inquires, neque correptionem fugio, si peccavi. Sunt, qui differant nomen innocentis: sunt, qui crimina mihi affingant, de quibus numquam somniaui: sunt, qui, quæ optimâ mente gessi, pessima suspitione interpretentur, virtutibusque nomen imponant vitiorum. Hoc me vrit, hoc tolerare non possum; hoc, apud Deum, mihi non videor promeruisse. Ferrem, si vera dicerent: si mihi conscius essem, libenter me emendarem. Bene facere, & inale audire, hoc excedit vires meas; hoc captum meum superat. Nec enim video, quid Deus mecum velit. Quò melior sum, eò me peius tractat; vix propemodum satius sit, non esse nimis pium. Probos obrectatio & calumniæ sequuntur; felicitas audaces. Talia impatienter iactant diuinorum iudiciorum imperiti; atque idcirco etiam illa desperatissima addunt: Malo nocens esse, si perinde est, siue nocentem affligi, siue innocentem. Egroti vox est ista: medico eget. Atque imprimis multi periculose habent, qui se sanos iudicant: sic plurimi sibi videntur innocentes, qui vitij scatent. Quis scit igitur, si tibi homines maledicunt, an non tu ipsis maledixeris prius? aut si his non recordaris te maledixisse, fortasse aliorum nomen & famam sæpe aggressus es. Quid ergo mirum, si Deus permittat vnum alterumue laudes tuas contrahere, eum tu fortè decem aut viginti honestissimorum virorum honorem sis depopulatus? Aut, si linguam in frano habes, fortasse manibus, fortasse oculis peccauisti, quod merito luas. Crates certè Thebanus dicebat, non inueniri, cuius facta omnia sint, qualia esse oportet, quemadmodum etiam in malo Punico granum aliquod putridum reperitur. Quid gemis ergo, si luis? quid quiritaris, si castigaris? Quis est, qui *in verbo non offendit*? Quid ergo mirum, si lingue te flagellant? iam sentis, quo dolore alios affeceris, cum & tu eos aculeatissimis dictis flagellares. In summa, quisquis male viuit, se ipsum infamat, aut fundamentum ponit, vt possit infamari.

De hoc Plu-
tarch. in
Apophteg.
& Diogen.
Laërt. in
Crat.
Jacob, 3. 1.

TVSAD

ε xx

Sive

Siue igitur linguâ, siue manu alios inuadas, dignus es, qui lege talionis puniaris. Veteres calumniatoribus, infami stigmate, calumniâ litteram in frontem inusserunt. Quali etiam signo fur- ti reos notarunt, ut obuij oculis legerent, cuius vel lingua, vel di- giti cauendi essent. Samij captiuos Athenienses, quos seruorum loco habebant, noctuâ figurâ signabant. Vicissim Athenienses Samiorum frontibus stigmata inusserunt, vnde iactatum vulgò, *Samijs neminem esse litteratiorem*. Nec quidquam tam fuit infame, quàm inscripti vultus; nam apud solos Thracas signum nobilita- tis erat, frontem punctis notatam prætulisse, ut Herodotus scri- bit, vnde *Threijcia nota* in prouerbiu[m] venerunt. A quibus Istri- ani non longè, ut loco, ita nec moribus recesserunt. Lysander, ignominia causa, ab Agesilao rege carnium diuendarum mu- neri præfectus est. Eadem de causa Brutij Iorarij facti sunt. Cal- purnius Piso Consul, & Octavius Augustus milites ignauos & ti- midos tunicatos discinctosque, per totum diem, cum decempedis plerumque cespitem portantes, ante prætorium stare, vel obsole- ta toga, & tunica discincta, nudisque pedibus, ante principia ad- esse iubebant; vel fossam fodere discinctos cogeant; ut eo habi- tu & specie deformi in omnium conspectu præ se ferrent insignem memoriam flagitij ignominiaque acceptæ. Arnoldus Archiepi- scopus Moguntinus contra Hermannum Comitem Palatinum, bello gesto sub Friderico I. Imp. fulmine excommunicationis vi- ctos hostes, canes, per ignominiam portare coëgit, atque ita in- gratiam recepit Anno 1155. Equi à L. Quintio Cincinnato Dicta- tore inclusi, cum se dedidissent, inermes sub iugum missi sunt. Tri- bus hastis iugum fiebat, duabus humi defixis, superque eas vna transuersa deligata. Alij asinis retrorsum insidentes, & caudam manibus tenentes, per urbem circumducti sunt, quod Andronico tyranno contigit à Constantinopolitanis. Nudati alij, verberati, cum ignominia occisi; immò & occisi contumeliosè tractati, quo pacto, teste Plutarcho, Ptolomæus rex Cleomenem mortuum pel- le nudauit, & cruci affixit. Ita in pœnam multi honore sepulchri caruerunt; multi sub patibulo tumulati, multi refossi cremati sunt. Denique quid non excogitauit humanum genus, ut hostes, inimici, & qui malum meruerunt, infamiâ plecterentur?

Plexit

II.

Alex. lib. 2.
cap. 13.In appendice
Mariani.Sab. lib. 3.
En. 3.

- III.
Iſa. 14. 13. Plexit ſummus iudex æternâ infamiâ ſuperbum Spiritum,
Luciferum, qui eſt fratrum ſuorum calumniator. Cecidit in imum,
qui ſummus eſſe voluit; veſtitus eſt ignominia, qui ornatus erat
omni lapide pretioſo. Adam, qui voluit eſſe, ſicut *Dij*, humiliatus
eſt, cumq; ipſe, & vxor eius, tunicis pelliceis indutus, inſtar agro-
ti incederet lugens, audire coactus eſt illa amari riſus verba: *Eccer-
ti incederet lugens, audire coactus eſt illa amari riſus verba: Eccer-*
- Gen. 3. 22. *Adam, quaſi vnus ex nobis factus eſt, ſciens bonum & malum. Ex-*
Gen. 11. 4. *tructores turris Babel quàm altas habuerunt cogitationes? Venite,*
inquirebant, faciamus nobis ciuitatem, & turrim, cuius culmen per-
tingat ad calum: & celebremus nomen noſtrum. Opere interrupto
deſtiterunt, in ruborem dati, vnde nomen quaſiuerunt: vt tam-
de architecto, quàm de operario per ludibrium dici poſſet: Hic
homo cepit edificare, & non potuit conſummare. Core, Dathan, &
Abiron contra Moysen & Aaron ſuperbi calumniatores, nonne,
iuſtiſſimo iudicio vſque ad infernum humiliati ſunt? Saul, cum,
veller magis ſapere quàm Samuel, neque Deo obediret, nonne au-
diuit: Pro eo, quòd abieciſti ſermonem Domini, abiicit te Dominus ut
ſis rex? Sennacherib rex Aſſyriorum, quàm ſuperbus, & quàm
contumelioſus fuit in Iudæos, & Deum Iudæorum? quàm autem
citò ſubuerſus eſt cum omni exercitu ſuo? itaq; nihili habitus eſt,
vt eum proprii filij Adramelech, & Sarasar in templo Neſroch
crudeliſſimè contrucidarent. Nabuchodonſor ex faſtuoſo homi-
mine propemodum in beſtiam, certè in beſtiæ ignobilitatem de-
generauit. Holofernem alterum gradium Martem feminea
manus quantum deiecit? Ipſe hoſtis dicere coactus eſt: Vna mu-
lier Hebraea fecit confuſionem in domo regis Nabuchodonſor, ecce enim
Holofernes iacet in terra, & caput eius non eſt in illo. Aman ſuper-
nubes gradiens, ſeq; ipſum, præ magnitudine, non capiens, quàm
ignominioſè ſublimateſt? qui cum rege & regina ſolus in men-
ſa accubuerat, quantum poſtea gentis ſuæ dedecus in patibulo pe-
pendit, exemplum ſuperborum? Quid Antiocho inſolentius, quid
miferius? quòd altiùs ſe ſe extulit, eò grauiùs à diuina vindicta per-
cuffus eſt, ita vt de corpore impij vermes ſcaturirent, ac viuenti in da-
loribus carnes eius eſſuerent, odore etiam illius & fetore exercitus gra-
uaretur, & qui paulò antè ſidera cali contingere ſe arbitrabatur, enim
nemo poterat propter intolerantiam factoris portare, Herodes quoq;
vict-

uterque, quàm infami morte perijt? illum pediculi, hunc illius nepotem repentina similis percussio, & subitum de cælo exitium sustulerunt. Quare in illum sic iuvenes lusimus.

Es Dux, es Imperator, esq; legatus.

Optare quid vis amplius? Negas isthac?

Indusium inspice, copias tuas cernes.

Alter autem Herodes vestitus veste regia, cùm sedens pro tribunali, summa lubentia audiuisset populum acclamantem: *Dei voces* & non hominis, itidem de sede graduq; deiectus superbiam condignè luit: nam *confestim percussit eum Angelus Domini, eò quòd non dedisset honorem Deo: & consumptus à vermibus expirauit.* Ita minutissima animalia in grandes illos vel Dei simios, vel persecutores immissa sunt, vt supercilium ponere, & cristas vel inuici demittere cogerentur, si à vilissimis bestijs deuorarentur, qui se ipsos Deos facere conabantur. Hoc superbiæ remedium etiam D. Chryso-
AA. 12: 276

S. Chryso-
 hom. 49. ad
 pop. Antio-
 cheni.

IV.

Carol. Sigon:
 lib. 1. de oc-
 cid. Imp. An-
 Dm. 297. ex
 Niceph. l. 7.
 cap. 20.

Diocletianus Imp. post triumphum de Persis actum, hanc tantam felicitatem, tamq; prosperum fortuna obsequium capere animo non potuit; siquidem moderatione prorsus in superbiam versà eo vsque insolentia prodijt, vt se posthac, mortalitatis oblitus, tamquam Deum adorari valuerit. Nam proijcere se homines venerabundos, atque osculum pedibus figere pati cepit, & gemmas vestibis calceiq; inseruit; cùm ante ipsum omnes Imperatores consulari tantùm salutatione contenti fuis-
 sent. solam chlamydem purpuream priuato habitui adiecissent. Is autem, vt ait Nicephorus, diuinis expetitu plagis, toto primùm corpore tumorem ingentem concepit, quo deinde varie disrupto, lentè ita emarcuit, vt blasphema eius & impia lingua, que iniquitatem in alium euomuerat, intra fauces ipsas vermium vim proferret, qui ex ore illius prorepentes fetore pessimo locum habitationis omnem reprobant. Postremò autem, more canis, quàm maximè latrans, sceleratam & nefariam cum violentia quadam exhalauit animam.

V.

Ne quisquam sceptrà adoret, aut reges Deo æquet, ecce vel Imperatores viui à vermibus cruciantur, & purpurati Principes facti sunt pediculosi; vt non solum despiciantur, verùm etiam ve-

Y y

lut ca-

Psal. 37. 23.

S. Chrysoſt.
hom. 43.Siffrid. Presb.
lib. 1. Epito-
mes Anno
Dom. 612.
Baron. tom.
8. An. 614.

lut cadauera, ob infamem p̄dorem, execrabiles naſcentur. An illis iniuria irrogatur? Nequaquam. Nam quia *ſuperbia eorum, qui te oderunt, aſcendit ſemper, & fœtet ante te, Domine, iuſſiſſimè fœtorem fœtore plectis.* Nullum malum par elationi, ait S. Chryſoſtomus, *Hominem reddit demonem, blaſphemum, contumeliolum, periurum, cupidum cadum & homicidiorum. Elatus ſemper in deliribus viuit, ſemper indignatur; ſemper mœret, nihil eſt, quod eius explere poſſit libidinem. Sicut enim auari quanto plura acciperint, tanto plurius egent: ſic ſuperbi quanto maiori funguntur honore, tanto plus conuſcunt.* An non, ob hoc ipſum, deprimendi? vituperandi? mille contumelijs afficiendi? Quemadmodum Deus irafcitur illis, qui fulmen ac tonitru imitantur, eoſque in Tartara præcipitat, ut Salmoneum, ſic ſuperbis & elatis indignatur, qui magnitudinem æmulantur, non exprimunt bonitatem. Cuius rei inſigne exemplum recitat Siffridus Presbyter, in hunc modum. Anno tertio Heraclij Imperatoris qui fuit LXI. à Caſare Auguſto, permittente DEO flagellari populum ſuum per ſauitiam paganorum, Coſrhoes Perſarum Rex, omnia ferè regna terrarum ſuo imperio ſubiugauit. Ieruſalem ueniens à ſepulchro Domini territus redijt, ſed tamen partè Crucis ſanctæ, quam Helena ibidem reliquerat, aſportauit. Volens coli ab omnibus et Deus. In currum ex auro, inter ſubtiles etiam & acculos ductus, quæſ Deus, de ſuper aquam infundebat, & in ſpecu ſubterraneo equi quadrigæ trahentes in circuitu, ut quaſi currum mouerent, & tonitru ſimularent. Filio igitur ſuo regno tradito, in tali fano profanus reſidet, & iuxta ſe Crucem Domini collocans appellari ſe ab omnibus Deum uolebat, & ſicut legitur in libro de naturali officio, ipſe Coſrhoes in throno reſidens, tamquam Pater lignum Crucis a dextris poſuit loco Filij, & gallum à ſiniſtris loco Spiritus ſancti; ſe uerò Patrem iuſſit nominari. Tunc Heraclius Imperator exercitum copioſum collegit, & contra filium Coſrhois iuxta Danubium fluum dimicaturus aduenit. Tandem utriuſq; principibus placuit, ut ipſi ſuper pontem lapideum conſurgerent, & qui victor exiſteret, ipſe ſine damno utriuſq; exercitus Imperium uſurparet. Decretum etiam exijt, ut quicumq; principem ſuum inuare præſumeret, cruribus & brachijs abſciſſis, continuo in flumine mergeretur. Et Heraclius totum ſe Deo obtulit, & ſanctæ Crucis ſe deuotione, qua potuit, commendauit. Ambobus itaque in conſpectu durantiſſi-

Heraclius

Heraclio victoriam Deus tribuit, & cunctum exercitum suo Imperio subiugavit, adeo ut uniuersus populus Cosroes fidei Christianæ se subdidit, & sacrum baptismum suscepit. Cosroes autem ignorabat exitum belli, quia cum omnibus odio esset, id a nemine ei intimabatur. Heraclius improviso ad eum peruenit, & in throno aureo eum sedere reperiens, eidem dixit: Quia lignum S. Crucis secundum modum tuum honorasti, si baptismum & fidem Christi susceperis, adhuc vitam & regnum à pacis obsidibus obtinebis: sin vero implere contempseris, gladio meo te feriã, & caput tuum præcidam. Cum ille acquiescere nollet, extracto gladio proximus eum decollauit. Sic Siffridus, Breuiarium Rom. 14. Sept. à Sinochio proprio filio occisum ait. Ita theatralis Deus, Deus pariter & homo esse desijt, vitam simul & personam exuens. An non meritò? Iam dudum diuina æquitas Deposuit potentes de sedes, & exaltauit humiles.

In plerisque urbibus catastro est, in qua rei ludibrio exponuntur; & vulgaris poena est, ut adulteri, vel adulteræ, cum cereo, vel virgis, in ignominiam, ante fores aditusque templorum statuuntur. Ita iudex quoque diuinus peccatores infamiam punit, in exemplum & emendationem aliorum, ut si erubescere nolint, non faciant erubescenda. De tali dicitur: Diripuerunt eum omnes trans euntes viam: factus est opprobrium vicinis suis. Exaltasti dexteram deprimentium eum: latificasti omnes inimicos eius. Auertisti adiutorium gladij eius: & non es auxiliatus ei in bello. Destruixisti eum ab emundatione: & sedem eius in terram collidisti. Minorasti dies temporis eius: perfudisti eum confusione. Quid miraturis se diripi, qui pauperes diripuit, ut ditaretur? quid queritur, se esse opprobrium vicinis suis, qui ipse despexit uniuersos? quid de iustitia Dei dubitat, quando videt se desertum in bello, & hostes suos triumphare, qui abusus est potentia, itaque subditos contra ius & fas pressit, ut ipse loco hostis haberetur? Pauperes, egeni, religiosi, quos auari deglubunt, cum alioqui pro eis vota ad Superos facere deberent, iniuria prouocati hac oratione vtuntur: Induantur, qui detrahunt mihi, pudore: & operiantur, sicut diploide, confusione sua. An non debet iniquissime pressos exaudire Deus: & prementes premere vicissim? An non mulier, seu anima potius in ruborem danda est, que confusione res digna gerit? Numquid, Qui prius respondet, quam audiat, stultum se esse demonstrat, & confusione dignum? Deni-

Luc. 1. 52.

VI.

Psal. 88. 42.

Psal. 108. 29.

Prou. 12. 4.

Prou. 18. 13.

Y y 2

que

Eccli. 5. 15.

que sicut honor & gloria in sermone sensati, ita lingua imprudentis submersio est ipsius. Non appelleris susurro, ait idem, & lingua tua ne capiaris, & confundaris. Super furem enim est confusio & poenitentia, & denotatio pessima super bilinguem: susurratori autem odium, & inimicitia, & contumelia. Hæc talia, isti tales merentur. Atque vtinã isti saperent, ne operiantur, sicut diploide, confusione sua, & non solum in hac vita, sed etiam in altera, æterna confusione induantur.

VII.

Eccli. 4. 25.

Psal. 82. 17.

Est enim confusio adducens peccatum, & est confusio adducens gratiam & gloriam: tum scilicet, si admoniti de errore resipiscant.

Hinc ait Psalmista: *Imple facies eorum ignominia, & quærent nomen tuum, Domine.* Potest enim contemptus & ignominia aperire homini oculos, ut & suam videat miseriam, & mundi agnoscat vanitatẽ. Qualem historiam ex PP. Dominicanorum Annalibus recitat Hieronymus Platus, in hunc ferẽ modum: *In eodem quoque Ordine (Dominicano) eodem etiam ferẽ tempore, illustris fuit omnium item sanctitatis & doctrina laude Petrus Consaluus, cuius conuersioni causam dedit res leuis in speciem, sed qua mundi vanitatem ei planè ostendit. Nam cum Episcopo Valentino nepos esset, & ab eo opima beneficia adolescentulus adhuc ante legitimam ætatem consequutus esset, quibus ille ad delicias, & inanem fastum fruebatur, ita contigit, ut quadam die, dum in equo vnacum aliquot aequalibus tota vrbe, hic, illic, lasiuiret, in profundum lutum caderet; ex quo cum totus madidus ac cinosus extractus esset, accidit insuper ut à puerorum manu, qua forte circumstabat, cum risu & scommate multo procaciter exciperetur. Quare pudore suffusus, sibiq; ipsi iratus, ita secum loqui cœpit; quandoquidem sic à mundo, cui seruierat, tractaretur, se quoque vicissim eum tractaturum, ut decebat. Itaq; eodem momento constituit se Deo famulaturum, quod etiam paulò post cum magna civium omnium admiratione aggressus est in ea, quam dixi, familia.* Quin & regum superbia domita est confusione. Canutus Daniæ rex & Angliæ, aliquando sedili in littore posito dixisse fertur: *Mare regni mei partes, itaq; mihi obtemperes: volebet nimirum, ut homines dicerent: Quasi est hic, quia venti & mare obediunt ei?* Sed aliter res euenit, nam protinus contrarium factum est: mox enim mare impetu facto sinum eius liberaliter irrigauit. Quare territus rex vuidis vellibus de solio surrexit, & tam lautè habitus, *Vana est, dixit, omnium regum*

Hieron. Platus lib 3. de bono flat. Relig. c. 3.

Polydor. Virgil circa finẽ lib. 7. ex Chron. German.

Matth. 8. 27.

est hic, quia venti & mare obediunt ei? Sed aliter res euenit, nam protinus contrarium factum est: mox enim mare impetu facto sinum eius liberaliter irrigauit. Quare territus rex vuidis vellibus de solio surrexit, & tam lautè habitus, *Vana est, dixit, omnium regum*

regum potestas: solus Deus omnipotens. Itaque coronâ Cruci imposita, post illa, pietatis cultor, & modestiæ exemplum fuit. Mare igitur, *Dum non pareret, docuit parere; & regem, quem voluit docere, cuius potentia esset, pudescit.*

CAPVT XXXI.

Hypocritas detectos iustissimè, pro quaesita laude, ignominij omnibus appeti & concèdi.

Diogenes cuidam sibi placenti, quòd leonis exuuiò tectus grederetur: *Non tu desines, in quiebat, virtutis stragulas pudescere? scilicet indecens esse existimabat, quòd homo mollis Herculis amictum sibi vendicaret.* Plurimi sunt in Dei Ecclesia in speciem boni, moribus mali; qui, more Phariseorum & falsorum Prophetarum, *veniunt in vestimentis ouium, intrinsecum autem sunt lupi rapaces.* Verbis profitentur se Catholicos, re ipsa sunt multis hæreticis deteriores. Confitentur sæpe, saceram Synaxin adeunt frequenter, *exterminant facies suas, ut appareant hominibus ieiunantes;* sed similes sunt Antipatro, cuius frugalitatem nonnullis laudantibus, quòd alienam ab omnibus delictijs austeramq; vitam ageret: *Foris, aiebat Alexander, albo utitur pallio, intus verò totus est purpureus,* notans fictam illius parimoniam. A talibus Ecclesia obsidetur, premitur, contaminatur; ob hos contemnitur, quòd tales habeat, tamquam scabiosas oues. Sed sunt in grege, ut Vlysses quondam. In agro Dominico creuerunt, sed lolia sunt; miscuntur frugibus, sed ventus paleas esse conuincit. Reti includuntur, sed maris retrimenta sunt, & hydri, non pisces. Ouillum est vellus, lupinum ingenium, vno verbo, hypocritæ, fictores, simulatores, irrisores pietatis, insidiatores religionis. Atque vti nam sæcularium dumtaxat multi tales existerent, & non etiam aliquamulti Ecclesiasticorum, qui inani fidei professione gregem Dominicum agnoscunt, quem vitæ libertate vitijq; infamant. Non accuso hinc eos, qui non sunt tales, ne sibi arripiant irascendo, quod reis dicitur, ut à se amoueant dolendo. Sunt certè qui cum Antipatro foris albo pallio utuntur, ut emergant, ut gratiam Principum venentur, intus toti sunt purpurei, & conspersi sanguine innocentum. Qua de causa eos merito

I. Laert. lib. 6. cap. 2.

Matth. 7. 15.

Matth. 6. 16. Plutarch. in Reg. & Imp. Apoph.